EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 28.1.2009
KOM(2008) 869 galutinis

2008/0252 (CNS)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių

(pateikta Komisijos)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

2005 m. paskelbta atnaujinta Lisabonos strategija grindžiama trejų metų valdymo ciklais, kartu su ja pateikiamas integruotas ekonominių, socialinių ir aplinkosaugos gairių paketas.

Remdamosi integruotomis gairėmis, kurios 2008 m. priimtos kaip atnaujintos Lisabonos strategijos antro trejų metų ciklo dalis[1] ir galioja iki 2010 m., valstybės narės parengia nacionalines reformų programas (toliau – NRP), kuriose nustato strategijas ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo tikslams siekti. Bendros užimtumo ataskaitos projekte ir rekomendacijų konkrečioms šalims pasiūlyme, kurį Komisija priėmė pagal EB sutarties 128 straipsnio 1 dalį, numatyta, kad Komisija atlieka NRP iškeltų užimtumo uždavinių įgyvendinimo vertinimą.

Iš vertinimo matyti, kad struktūrinės reformos vykdomos valstybėse narėse – tai turėjo įtakos nedarbo mažėjimui ir užimtumo didėjimui ES 2007 m. Tačiau 2008 m. antrąjį pusmetį ekonomikos perspektyvos labai pasikeitė dėl finansų, bankų ir paskolų krizės. Prognozuojama, kad 2009 m. ES užimtumo augimas mažės ar netgi bus neigiamas, o nedarbas – didės.

Užimtumo gairėmis padedamas pagrindas, kuriuo nustatomi valstybių narių ir ES politikos gairės ir bendri tikslai. Laikydamosi gairių valstybės narės gali daugiausia dėmesio skirti konkretiems poreikiams, kurie įvairiose šalyse gali skirtis ir kisti keičiantis ekonominiam ciklui. Gairėse nustatyti vidutinės trukmės laikotarpio prioritetai lieka aktualūs:

– įdarbinti ir darbo vietose išlaikyti daugiau žmonių, didinti darbo jėgos pasiūlą ir modernizuoti socialinės apsaugos sistemas;

– gerinti darbuotojų ir įmonių gebėjimą prisitaikyti;

– didinti investicijas į žmogiškąjį kapitalą tobulinant švietimą ir įgūdžius.

Kaip teigiama Europos ekonomikos atkūrimo plane[2], siekiant įveikti dabartinę ekonominę ir finansinę krizę, būtina imtis neatidėliotinų veiksmų ir tuo pačiu tęsti pagal struktūrinių reformų darbotvarkę numatytus veiksmus bei siekti vidutinės trukmės ir ilgalaikių tikslų. Reikėtų išskirti du politikos prioritetus, kuriems įgyvendinti būtini neatidėliotini veiksmai: galimybių įsidarbinti, ypač labiausiai pažeidžiamiems asmenims, užtikrinant darbo rinkos lankstumo ir užimtumo garantijų pusiausvyrą, gerinimas; ir įgūdžių tobulinimas bei jų atitikties darbo rinkos poreikiams gerinimas. Šiuo tikslu nustatytos politinės priemonės pateikiamos dabartinėse užimtumo gairėse.

– Darbo rinkos lankstumo ir užimtumo garantijų pusiausvyra – tai integruota politikos strategija, kuria siekiama padėti darbuotojams ir įmonėms prisitaikyti ir užtikrinti, kad ES galėtų pasinaudoti globalizacijos teikiama nauda. Kai kurie darbo rinkos lankstumo ir užimtumo garantijų pusiausvyros aspektai netgi svarbesni artimiausiu metu: tobulinti motyvavimo sistemas, visų pirma skirtas žemos kvalifikacijos darbuotojams; didinti subsidijas pažeidžiamų asmenų ir didžiausios ilgalaikio nedarbo rizikos asmenų grupėms skirtoms darbo vietoms steigti ir trumpiems mokymo kursams rengti; suteikti profesinio persikvalifikavimo galimybes ir galimybes įgyti naujų įgūdžių, reikalingų darbui mažiau krizės paveiktuose sektoriuose; atitinkama socialinė apsauga suteikiant pajamų garantijas, paskatas dirbti ir padedant išsaugoti turimą perkamąją galią; suderintos darbo sutartys, kuriomis mažinamas susiskaidymas, tuo pačiu išvengiant galimybių sudaryti lanksčias

---

[1] 2008 m. liepos 15 d. Tarybos sprendimas 2008/618/EB dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių, *OL L 198, 2008 7 26, p. 47–54*.

[2] COM(2008) 800.

sutartis. Be to, dabartinėmis ekonominėmis aplinkybėmis taip pat labai svarbus socialinis dialogas, kuris yra būtinas norint sėkmingai užtikrinti darbo rinkos lankstumo ir užimtumo garantijų pusiausvyrą.

– Siekiant prisitaikyti prie demografinių ir technologinių pokyčių ir pasinaudoti perėjimu į mažai anglies išskiriančių technologijų ekonomiką, taip pat siekiant ES padėti atsigauti po krizės, labai svarbu, kad būtų dedamos didelės pastangos lavinti įgūdžius visuose kvalifikacijų lygmenyse. Prastėjant įsidarbinimo galimybėms taip pat labai svarbu, kad artimiausiu metu asmenų įgūdžiai būtų geriau pritaikyti turimoms darbo vietoms. Bedarbiams, taip pat pažeidžiamiems asmenims reikia ugdyti šių dienų darbo rinkoje paklausius įgūdžius. Šiuo požiūriu labai svarbu numatyti būsimus įgūdžių poreikius, ypač rengiantis ekonomikos pakilimui. Viešosioms įdarbinimo įstaigoms, socialiniams partneriams ir universitetams tenka svarbi užduotis tiek numatant įgūdžių poreikius, tiek gerinant jų tinkamumą darbo vietoms ir užtikrinant, kad asmenys turi reikiamų įgūdžių. Tai įgyvendinti padės iniciatyva „Nauji gebėjimai naujoms darbo vietoms“[3].

– Šiuo atžvilgiu būtina toliau stiprinti užimtumo gairių ir Europos socialinio fondo (ESF) sąsajas. Reaguodamas į ekonominę krizę, ESF gali finansuoti neatidėliotinus veiksmus, susijusius su darbo rinkos lankstumo ir užimtumo garantijų pusiausvyra ir įgūdžiais bei tiksline parama pažeidžiamiausių asmenų grupėms, kurių imasi valstybės narės. Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondas ir toliau padės valstybėms narėms remti dėl darbo vietų mažinimo atleistus darbuotojus ir darbo vietose išlaikyti kvalifikuotus darbuotojus, kurių reikės ekonomikai atsigaunant.

Dabartinėse užimtumo gairėse nustatyti bendri tikslai ir prioritetai, taip pat politika ir reformų darbotvarkė ir toliau lieka aktualūs dabartinės krizės sąlygomis. Remiantis 128 straipsnio 2 dalimi, gairių galiojimas 2009 m. turi būti patvirtintas Tarybos sprendimu pasikonsultavus su Europos Parlamentu, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu, Regionų komitetu bei Užimtumo komitetu.

[3] COM(2008) XXX.

2008/0252 (CNS)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 128 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą[4],

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę[5],

atsižvelgdama į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę[6],

atsižvelgdama į Regionų komiteto nuomonę[7],

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

kadangi:

(1) 2005 m. atnaujintoje Lisabonos strategijoje pabrėžiama ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo svarba. Europos užimtumo strategijos užimtumo gairės ir bendrosios ekonominės politikos gairės priimtos kaip bendras paketas, pagal kurį įgyvendinant Lisabonos strategijos užimtumo ir darbo rinkos tikslus vadovaujamasi Europos užimtumo strategija.

(2) Iš Bendros užimtumo ataskaitos projekte pateiktos valstybių narių nacionalinių reformų programų analizės matyti, kad valstybės narės turėtų toliau dėti visas pastangas šiose prioritetinėse srityse siekdamos: pritraukti ir išlaikyti daugiau žmonių darbo vietose; didinti darbo jėgos pasiūlą ir modernizuoti socialinės apsaugos sistemas; gerinti darbuotojų ir įmonių gebėjimą prisitaikyti; didinti investicijas į žmogiškąjį kapitalą tobulinant švietimą ir įgūdžius.

(3) Atsižvelgiant į dabartinę ekonominę krizę, gairės taip pat galėtų būti naudojamos kaip priemonės skubioms didėjančio nedarbo ir socialinės atskirties problemoms spręsti. Vidutinės trukmės laikotarpio politika – tai integruota darbo rinkos lankstumo ir užimtumo garantijų pusiausvyros politika, kuria siekiama lengvinti perėjimą prie darbo, atitinkamus įgūdžius turinčių bedarbių įdarbinimą turimose darbo vietose ir įgūdžių lavinimą.

(4) Atsižvelgiant į Komisijos išnagrinėtas nacionalinių reformų programas, dėmesys turėtų būti skiriamas veiksmingam jų įgyvendinimui laiku, ypatingą dėmesį skiriant sutartiems tikslams ir standartams bei socialinių partnerių dalyvavimui.

(5) 2008 m. priimtos užimtumo gairės galioja trejus metus, šiuo laikotarpiu iki 2010 m. pabaigos jų keitimas turėtų būti griežtai ribojamas.

---

4 OL C …, …, p.
5 OL C …, …, p.
6 OL C …, …, p.
7 OL C …, …, p.

(6) Valstybės narės turėtų išnagrinėti galimybes naudotis Europos socialiniu fondu užimtumo gairėms įgyvendinti.

(7) Atsižvelgiant į tai, kad paketo gairės yra susijusios, valstybės narės turėtų visiškai įgyvendinti ir bendrąsias ekonominės politikos gaires,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

2008 m. liepos 15 d. Tarybos sprendimo dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių priede išdėstytos valstybių narių užimtumo politikos gairės[8] *toliau taikomos 2009 m., o valstybės narės į jas atsižvelgia įgyvendindamos užimtumo politiką.*

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas

[8] 2008 m. liepos 15 d. Tarybos sprendimas 2008/618/EB dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių, *OL L 198, 2008 7 26, p. 47–54*.